

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 75 0 Rs 045093 19 Rev
Banjaluka, 13.11.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Tanje Bundalo kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca G.Đ. iz S., zastupanog u revizionom postupku po punomoćniku V.L., advokatu iz M., protiv tužene JU Dom kulture „N.K.“ Š., zastupanog po punomoćniku V.Ž., advokatu iz B., radi poništenja rješenja o otkazu ugovora o radu i naknade plata i drugih primanja po osnovu prestanka radnog odnosa, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 75 0 Rs 045093 18 Rsž od 22.05.2019. godine, na sjednici održanoj dana 13.11.2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se djelimično usvaja, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 75 0 Rs 045093 18 Rsž od 22.05.2019. godine se:

- preinačava u dijelu kojim je odlučeno o zahtjevu tužioca za poništenje rješenja tužene broj ... od 05.05.2017. godine i o vraćanju na rad tužioca, tako što se žalba tužioca djelimično uvažava i presuda Osnovnog suda u Mrkonjić Gradu, broj: 75 0 Rs 045093 17 Rs od 19.09.2018. godine, preinačava tako što se poništava kao nezakonito rješenje tužene broj ... od 05.05.2017. godine, te se tužena obavezuje da tužioca vrati na rad i rasporedi na poslove i radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnoj sposobnosti,
-ukida u dijelu odluke o zahtjevu tužioca za isplatu naknade na ime izgubljenih plata i u odluci o troškovima postupka i predmet se u tom dijelu vraća drugostepenom sudu na ponovno suđenje, dok se u ostalom dijelu, zahtjeva za korištenje godišnjeg odmora za 2017. godinu, revizija odbija.

U preostalom dijelu (kojim je odbijen tužbeni zahtjev tužioca da se utvrdi da je zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme kod tužene po rješenju Skupštine opštine Š. o imenovanju direktora, broj ..., zahtjev da to tužena prizna i zaključi s tužiocem ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa početkom rada 05.11.2013. godine i da prijavi tužioca na PIO i zdravstveno osiguranje) revizija se odbacuje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Mrkonjić Gradu, broj: 75 0 Rs 045093 17 Rs od 19.09.2018. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužioca da se utvrdi da je zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme kod tužene po rješenju Skupštine opštine Š. o imenovanju direktora, broj

02-013-173, zahtjev da to tužena prizna i zaključi s tužiocem ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa početkom rada 05.11.2013. godine i prijavi tužioca na PIO i zdravstveno osiguranje.

Odbijen je i zahtjev tužioca da se poništi kao nezakonito rješenje tužene broj ... od 05.05.2017. godine, te da se tužena obaveže da tužioca vrati na rad i rasporedi na poslove i radne zadatke koje je obavljao prije otkaza ugovora o radu i omogući mu pravo korištenja godišnjeg odmora za 2017. godinu u skladu sa Pravilnikom o radu, Zakonom i Kolektivnim ugovorom, a sve u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Odbijen je i zahtjev tužioca da se obaveže tužena da mu isplati naknadu na ime izgubljenih plata na koje je imao pravo prema Zakonu o radu i Opštem aktu, za period 30.04.2017. – 31.07.2018. godine u iznosu od 17.612,00 KM u pojedinačnim iznosima pobliže navedenim u izreci presude, te i dalje do pravosnažnosti presude.

Istom presudom tužilac je obavezan da tuženoj naknadi troškove postupka u iznosu od 1.878,90 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 75 0 Rs 045093 18 Rsž od 22.05.2019. godine, žalba tužioca je odbijena i presuda Osnovnog suda u Mrkonjić Gradu, broj 75 0 Rs 045093 17 Rs od 19.09.2018. godine, potvrđena.

Odbijen je zahtjev tužioca za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 375,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužilac iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužena predlaže da se revizija odbaci.

Odredbom člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP) propisano je da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM.

U slučajevima u kojima revizija nije dozvoljena prema odredbama stava 2. ovoga člana, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostepene presude, ako odluka o sporu zavisi od rješenja nekog materijalno pravnog ili procesno pravnog pitanja, važnog za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a naročito, pod uslovima propisanim u članu 237. stav 3. tačka 1. do 3. ZPP.

U reviziji iz stava 3. ovoga člana stranka treba da jasno naznači pravno pitanje zbog kojeg je podnijela reviziju, uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava, koja se na njega odnose, te izloži razloge zbog kojih smatra da je ono važno za obezbeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni (član 237. stav 4. ZPP).

Mjerodavna vrijednost predmeta spora za ocjenu prava na reviziju, kada se tužbeni zahtjev ne odnosi na novčani iznos, jeste ona koju je tužilac označio u tužbi (član 321. stav 2. ZPP), odnosno ona koju je sud brzo i na pogodan način utvrdio najkasnije na pripremnom ročištu, a ako pripremno ročište nije održano onda na glavnoj raspravi, prije početka raspravljanja o glavnoj stvari (član 321. stav 3. ZPP).

Kada je tužbeni zahtjev izražen u novcu, kao vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude, uzima se u obzir samo vrijednost glavnog zahtjeva (član 316. stav 2. ZPP). Kamate, ugovorna kazna i ostala sporedna traženja ne uzimaju se u obzir pri određivanju vrijednosti spora ako ne čine glavni zahtjev (stav 3. iste zakonske odredbe).

U predmetnoj parnici je suđeno o nenovčanim zahtjevima tužioca - da se utvrdi da je zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme kod tužene po rješenju Skupštine opštine Š. o imenovanju direktora broj ..., da to tužena prizna i zaključi s tužiocem ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa početkom rada 05.11.2013. godine i prijavi tužioca na PIO i zdravstveno osiguranje, da se poništi kao nezakonito rješenje tužene broj ... od 05.05.2017. godine, da se tužena obaveže da tužioca vrati na rad i rasporedi ga na poslove i radne zadatke koje je obavljao prije otkaza ugovora o radu i omogući mu pravo korištenja godišnjeg odmora za 2017. godinu u skladu sa Pravilnikom o radu, Zakonom i Kolektivnim ugovorom, te o zahtjevima izraženim u novcu - da se obaveže tužena da mu isplati odgovarajuće novčane iznose na ime izgubljenih plata na koje je imao pravo prema Zakonu o radu i Opštem aktu, za period 30.04.2017. – 31.07.2018. godine, te i dalje do pravosnažnosti presude, sa zakonskim zateznim kamatama.

U tužbi tužilac nije označio vrijednost predmeta spora, pa ni preko propisanog iznosa od 30.000,00 KM, a ni ukupan zbir traženih novčanih iznosa od 27.676,00 KM (17.612,00 KM za period 30.04.2017. – 31.07.2018. godine, te 10.064,00 KM od prvostepenog presuđenja do pravosnažnosti presude), za koje je odbijen zahtjev revidenta, ne prelazi tu vrijednost, iz čega proizlazi da nije ispunjen uslov dozvoljenosti revizije iz člana 237. stav 2. ZPP.

Znajući da revizija nije dozvoljena, tužilac se poziva na to da materijalno pravna pitanja – 1.) obaveze zaključenja ugovora o radu i sa direktorom izabranim od strane slupštine opštine na mandatni period, 2.) posljedica nezaključenja takvog ugovora, 3.) posljedice neodlučivanja o prigovoru, predstavljaju pitanja koja su važna za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni u smislu člana 34, 51. i člana 200. Zakona o radu („Sl. glasnik RS“, broj 1/16 i 66/18, dalje: ZR), slijedom čega predlaže da se revizija dozvoli.

Navodi revidenta da se dozvoli revizija prema postavljenim pitanjima pod 1) i 2), po ocjeni ovog suda nisu dovoljni da sud u konkretnom slučaju odluči o inače nedozvoljenoj reviziji. Njima se ne objašnjavaju razlozi iz kojih bi proizlazilo da je rješavanje o reviziji u ovom dijelu važno za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, već zapravo predstavljaju revizione razloge kojima se osporava konkretna drugostepena presuda zbog povrede odredaba parničnog postupka i primjene materijalnog prava, iz kog razloga je reviziju tužioca u ovom dijelu kao nedozvoljenu valjalo odbaciti.

Nasuprot navedenom, ovaj sud je reviziju dozvolio u vezi pitanja koje se postavlja pod tačkom 3) revizije - posljedica neodlučivanja o prigovoru, cijeneći da u tom dijelu revizija ispunjava uslove iz člana 237. stav 3. ZPP, obzirom da je o tom pitanju ovaj sud već zauzeo stanovište u više odluka, a odluka drugostepenog suda u navedenom dijelu zasnovana je na stanovištu koje nije podudarno sa tim shvatanjem.

Saglasno navedenom, revizija tužioca je odbačena u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev tužioca da se utvrdi da je zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme kod tužene po rješenju Skupštine opštine Šipovo o imenovanju direktora, broj ..., zahtjev da to tužena prizna i

zaključi s tužiocem ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa početkom rada 05.11.2013. godine i da prijavi tužioca na PIO i zdravstveno osiguranje, primjenom odredbe člana 247. stav 1, 5 i 7. u vezi sa članom 237. stav 2. i 3. ZPP, te odlučeno kao u stavu 2. izreke, dok je po reviziji tužioca u dijelu kojim je odbijen zahtjev tužioca za poništenje rješenja tužene broj ... od 05.05.2017. godine, vraćanju na rad tužioca, za korištenje godišnjeg odmora za 2017. godinu i za isplatu naknade na ime izgubljenih plata, meritorno suđeno.

Činjenično utvrđenje prvostepenog suda, koje i nije sporno među strankama u bitnom se sastoji u sljedećem: da je tužilac rješenjem Skupštine opštine Š. broj ... od 05.11.2013. godine imenovan na dužnost direktora JU Dom kulture „N.K.“ Š., na period od (4) četiri godine; da je rješenjem Skupštine opštine Š. broj ... od 28.03.2017. godine razriješen sa mjesta direktora prije isteka mandata; da je na osnovu rješenja o razrješenju, rješenjem broj ... od 05.05.2017. godine tužena utvrdila tužiocu prestanak radnog odnosa; da je u upravnom sporu po tužbi tužioca radi poništenja rješenja Skupštine opštine Š. broj ... od 28.03.2017. godine o razrješenju, Okružni sud u Banjaluci presudom broj 11 0 U 020589 17 U od 13.10.2017. godine, predmetnu tužbu tužioca odbio kao neosnovanu.

Razloge neosnovanosti tužbenog zahtjeva, prvostepeni sud nalazi u činjenici da tužilac kod tužene nije zasnovao radni odnos, pa stoga ne može ni biti vraćen na rad i raspoređen na poslove i radne zadatke koje je obavljao prije otkaza ili na druge poslove. U pogledu tužiočeve tvrdnje da se tužbeni zahtjev ima smatrati osnovanim u smislu člana 200. stav 4. ZR, jer Upravni odbor tužene nije odlučio o tužiočevom prigovoru izjavljenom na rješenje o prestanku radnog odnosa, prvostepeni sud je stava da tužena, kao ni Upravni odbor nisu poslodavci tužioca, te stoga Upravni odbor nije ni bio dužan davati odgovor na prigovor.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenično utvrđenje i pravne zaključke prvostepenog suda, te je žalbu tužioca odbio i prvostepenu presudu temeljem odredbe člana 226. ZPP, potvrdio.

Objasnio je da kod činjenice da tužilac kod tužene nije zasnovao radni odnos, nije moguće uspostavljanje radnog odnosa tužioca nakon prestanka mandata razrješenjem prije isteka perioda na koji je imenovan, jer je time prestao rad tužioca kod tužene.

U situaciji kada tužilac nije imao zaključen ugovor o radu, trajanje rada tužioca vezano je za trajanje mandata direktora i vraćanje na rad nakon što mu je istekao mandat nije moguće, jer on prije imenovanja nije bio zaposlenik tužene, odnosno u radnom odnosu u ustanovi u kojoj je imenovan za direktora, niti proizlazi da su stranke svojom slobodnom voljom, nakon imenovanja drugačije ugovorile njihova prava i obaveze.

Slijedom toga drugostepeni sud zaključuje da je rješenje broj ... od 05.05.2017. godine kojim je utvrđen prestanak radnog odnosa tužiocu akt deklaratorne prirode, pa činjenica da Upravni odbor tužene nije odlučio o prigovoru tužioca na navedeno rješenje nema za posljedicu zakonsku pretpostavku iz odredbe člana 200. stav 2. ZR, da je poslodavac pomenuti prigovor uvažio i rješenje poništio i da je stoga u obavezi da tužioca i vrati na rad.

Revizijom se osnovano pobija drugostepena odluka u dijelu kojim je odlučeno o zahtjevu tužioca da se poništi rješenje tužene broj ... od 05.05.2017. godine, vraćanju tužioca na rad na poslove i radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnoj sposobnosti, te u pogledu zahtjeva tužioca za naknadu na ime izgubljenih plata.

Iz činjeničnog utvrđenja nižestepeni sudovi proizlazi da tužilac, koji je stupio na dužnost direktora tužene rješenjem Skupštine opštine Š. od ... godine, nije zaključio sa tuženom ugovor o radu, pa tako nije ni zasnovao radni odnos.

Takođe, odluka o razrješenju tužioca konačna je i pravosnažna obzirom da je tužilac koristio pravnu zaštitu obezbjeđenu u upravnom sporu u kome je odbijena njegova tužba za poništenje rješenja o razrješenju odlukom Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 020589 17 U od 13.10.2017. godine.

Međutim, iako pravilno nižestepeni sudovi zaključuju da tužilac nije bio u radnom odnosu kod tužene, tužena je nakon njegovog razrješenja sa funkcije direktora i pored toga, donijela i dostavila tužiocu rješenje od 05.05.2017. godine, kojim je utvrdila prestanak radnog odnosa tužiocu i u pouci o pravnom lijeku navela da ima pravo da podnese prigovor Upravnom odboru tužene.

Na taj način sama tužena je, postupajući u smislu odredbe člana 199. ZR, prihvatila da je tužilac nakon razrješenja sa funkcije direktora u radnom odnosu kod nje, dajući mu mogućnost da traži da se navedeno rješenje o prestanku radnog odnosa preispita ulaganjem prigovora u određenom roku i da tužilac na taj način ostvaruje zaštitu prava iz radnog odnosa.

Stoga, bez obzira što je rad tužioca na funkciji direktora tužene prestao razrješenjem, tužena je donošenjem rješenja od 05.05.2017. godine odlučila o radnom odnosu tužioca koji mu je sama time priznala, pa je Upravni odbor tužene bio dužan da razmatra njegov prigovor na rješenje o prestanku radnog odnosa, a kako to nije učinio, nastupile su pravne posljedice iz odredbe člana 200. stav 4. ZR da se smatra da je prihvaćen njegov prigovor (zahtjev), slijedom čega su se stekli uslovi za poništenje rješenja tužene od 05.05.2017. godine, pa se tužiocu trebaju uspostaviti prava iz radnog odnosa i to ona koja je po zakonu moguće uspostaviti, a to su raspored na poslove i radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnoj sposobnosti i plata tog odgovarajućeg radnog mjesta. Navedeno imajući u vidu da konačan zahtjev iz prigovora tužioca nije usmjeren na korištenje godišnjeg odmora za 2017. godinu.

Tužilac ne može osnovano tražiti vraćanje na rad na mjesto direktora, jer je odluka o razrješenju tužioca konačna i pravosnažna i to pravo mu ne pripada, kao što mu ne pripada ni pravo na platu radnog mjesta direktora.

Slijedom navedenog, proizlazi da su odluke nižestepeni sudova o zahtjevu za poništenje rješenja tužene od 05.05.2017. godine i o zahtjevu za vraćanje tužioca na rad tužioca donesene pogrešnom primjenom materijalnog prava, pa je valjalo iste preinačiti i odlučiti kao u stavu 1. izreke, saglasno odredbi člana 250. stav 1. ZPP, a u pogledu odluke o odbijanju zahtjeva tužioca za korištenje godišnjeg odmora za 2017. godinu reviziju odbiti i odlučiti temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Zbog pogrešnog pravnog pristupa u rješavanju ove pravne stvari nižestepeni sudovi nisu utvrdili odlučne činjenice koje se tiču zahtjeva tužioca za isplatu plata, koje su od značaja za presuđenje o ovom dijelu zahtjeva, pa je valjalo pobijanu presudu na temelju odredbe člana 250. stav 2. ZPP ukinuti u ovom dijelu i u dijelu odluke o troškovima postupka i predmet vratiti drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će pravilnom primjenom materijalnog i procesnog prava, cijeneći upute iz ovog rješenja, u ukinutom dijelu donijeti novu odluku o zahtjevu tužioca za isplatu neisplaćenih plata, za koju će dati jasne i logične razloge.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić